

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1595. usque ad annum 1600

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1773

VD18 90118677

§. 60. Ambianum ab Hispanis bellico stratagemate interceptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67263](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67263)

Sæcul. XVI.
A.C. 1597.

cum quadam prædivite Ambianensi vi-
dua, quæ Protocareri nuptias minus
decoras existimabat, nisi ipse vel Dor-
lanum Gallico Regi, vel Ambianum
Hispano Regi vindicaret: sub idem tem-
pus peropportune quidam Damelinus
nomine, Ambianensis civis, ob sua
scelera proscriptus Dorlanum venerat,
qui vel ultionis libidine, vel impunita-
tis spe incitatus Protocareri benevolen-
tiam sibi conciliare nitebatur, eidem
insinuans, haud arduum factu fore, ut
Urbs inopino impetu obrueretur, cum
cives, utpote magis ad privata sua ne-
gotia, quam ad bellica assueti, non
raro Urbis portas pro advehenda anno-
na apertas paucis, iisque incuriis cu-
stodibus committerent, cum sic facili
negotio sensim milites aliquo astu intro-
duci possent,

§. LX.

*Ambianum ab Hispanis bellico strata-
gemate interceptum.*

Igitur Protocarerus rem minime negli-
gendam ratus plures, ac præcipue
Franciscum ab Arcu strenuum centu-
rionem, ac Gallici idiomatis probe gna-
rum in urbem exploratum misit, qui
non ita pridem civitatem non modo an-
nona, sed & Helvetico milite, bellico-
que apparatu a Rege munitam fuisse,
de

Thu. l. c.

Sæcul. XVI.
A.C. 1597.

de cetero autem portas incautius, fe-
 gnusque custodiri referebat: accepta
 hac relatione mox Protocarerus eun-
 dem Franciscum ad Albertum Archi-
 ducem die prima Martii ablegans ad
 rem feliciter exequendam idonea mili-
 tum auxilia ab eodem efflagitabat.
 Ergo Albertus ex vicinis præsiidiis cir-
 citer quinque peditum millia, & septin-
 gentos Equites colligit, hosque die un-
 decima Martii Orvilam urbem Doriano
 una ferme leuca distitam venire ju-
 bet, atque ad fallendum hostem stu-
 diose concitata inter Sanpauli præsidia-
 rios seditione has copias pro puniendis
 hisce factiosis destinari in vulgus spar-
 git: ipse vero Protocarerus nocturni si-
 lentii beneficio usus trajecta Altilia ame-
 ne omnes Urbis aditus excubiis obli-
 debat, ut cunctos huc, illucque euntes
 interciperet: postea cum quingentis se-
 lectioris militiæ Viris antelucano tem-
 pore in loco mille passibus distito sub-
 stitit: Equitatum vero in vicina valle
 arboribus opaca delitescere voluit, præ-
 misitque Joannem Baptistam Dugna-
 num Mediolanensem, & Franciscum
 Arcum cum triginta militibus, qui ru-
 sticas vestes induti sub tunica pugio-
 nem, & duo breviora sclopeta occul-
 tabant, aliique humeris, alii brachiis
 suis sportas, perinde ac si esculenta ad
 forum

Sæcul XVI.
A.C.1597.

forum deferrent, gestantes die undeci-
ma Martii ad portam Montescutanam
contendebant: ex iis vero quidam tres
currus prægrandibus palis onustos du-
cebant, quorum duo primi apertis Ur-
bis portis aliquantulum progrediebantur
intermixtis pluribus militibus ru-
ficorum more vestitis, tertius vero
currus in condito loco subtus cataractas
ferreas substitit, eo fine, ut his forte de-
missis, curruque exceptis liber in ur-
bem aditus pateret: eodem momento
quatuor sequebantur ementiti ejusmodi
rustici, quorum unus in humeris suis
saccum nucibus, & pomis plenum ba-
julabat, cum vero studiosa humerorum
commotione pondus sublevare fingeret,
clam aperto, quo saccus ligabatur, fu-
niculo contenta in eo poma, nucesque
in terram effudit: accurrunt illico ci-
ves portæ custodes, huncque rusticum
sibilis, & cachinnis excipientes effusas
merces militari licentia prædari cer-
tant; in quos ementiti hi rustici impe-
tum facientes trucidatis custodum non-
nullis ceteros omnes in fugam abigunt,
alii vero a curribus equos, ne hi ino-
pino strepitu territi ulterius progrede-
rentur, abscissis loris sejungunt, hoc-
que plaustrorum septo plateæ aditum
civibus forte in opem accurrentibus ob-
struunt: occupata hac porta quanto-
cuius

Hist. Eccles. Tom. LII.

1

cuius

Sæcul. XVI. **A.C. 1597.** cius quingenti Hispani in insidiis latentes dato signo advolant, quos sequuntur etiam Equites, qui demissam cataractam elevantes trucidatis excubiis liberum Urbis aditum ceteris aperiant, ac in præcipuo Urbis foro congregati nudatis gladiis plateas perequunt, civisque ex concione verni jejunii tempore habita ad campanæ sonitum turmatim confluentes post leve certamen præsentis mortis metu adeo terrent, ut inermes, ac resistere minime ausi, fuga sibi una omnes consulerent.

§. LXI.

Gallorum consternatio ob hujus Urbis jacturam.

Thu. l. II. 8. **pag. 793.** Hispani nondum evoluto dimidiæ horæ spatio totam urbem incruento ferme impetu victricibus suis armis subegerant, potissimum tamen jacturam Dugnani strenui Belliducis sclopeti ictu trajecti præter quatuor alios deplorabant; ex Gallis vero præter centum civis sexaginta circiter milites desiderati fuere; ipsa tamen clade Henrico Regi longe magis molesta accidebat ignominia, quæ Gallico nomini exinde iniusta credebatur, eo quod plusquam quindecim præsidiariorum millia tanti nominis urbem nulla vi aperta superandam contra popularem astum, & bis mille septin-